

AVRUPA BİRLİĞİ ULAŞTIRMA POLİTİKALARI VE BÖLGESEL PROJELERDE TÜRKİYE’NİN YERİ

Doç. Dr. Murat ERDAL

Avrupa Birliği'nin (AB) ekonomi, ulaştırma, bilişim, siyaset, eğitim, adalet gibi hemen her konuda bir yapılanma ve gelişim modeli bulunmaktadır. Birlik, üye ülkelerin önceliklerine uygun olarak kendisi için önem arz eden her alanda neler yapabiliriz ? sorusundan hareketle çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmaların ortak paydası, üye ülkelerin toplumsal refahının artırılması, ticaretin geliştirilmesi, Kuzey Amerika ve Pasifik Kuşağı ile yaşanmakta olan rekabette avantaj sağlamaya yönelik proje ve eylem planlarının oluşturulmasıdır¹.

1.AVRUPA BİRLİĞİ ULAŞTIRMA POLİTİKALARININ GENEL ÇERÇEVESİ

Avrupa Birliği'nin gelecek dönem ulaştırma politikalarının çerçevesini belirleyen “**2010 Yılında Avrupa Ulaştırma Politikası-Karar Verme Zamanı, Beyaz Kitap**” başlıklı çalışmanın **temel esasları**,²

- a) Taşıma türleri arasında dengeli dağılımın gerçekleştirilmesi
 - b) Taşımacılıkta darboğazların ortadan kaldırılması
 - c) Kullanıcıların taşıma politikalarının merkezine getirilmesi ve
 - d) Küresel taşıma yönetimi
- görülmektedir.

¹ Murat Erdal, “Avrupa Birliği Ulaştırma Politikaları”, **Maritime Forwarding Logistics**, Yıl:1, Sayı:3, Temmuz Ağustos 2004, s:72.

² **European Transport Policy for 2010: Time to Decide**, White Paper 2001, European Commission, http://europa.eu.int/comm/energy_transport/library/lb_texte_complet_en.pdf, Erişim Tarihi: 6.5.2004.

a) “**Taşıma türlerinin dengeli dağılımı**” başlığı içerisinde;

-Rekabetin düzenlenmesi.

- Karayolu taşıma sektöründe kalitenin geliştirilmesi, teknik ve hukuki altyapıların geliştirilmesi, kontrol ve cezaların sıkılaştırılması.
- Demiryolu taşımacılığının canlandırılması, ulusal (iç) pazarın demiryolu taşımacılığı ile entegrasyonu, demiryolu altyapısının optimum kullanımı ve bu taşıma türündeki hizmetlerin modernizasyonu.
- Havayolu taşımacılığında büyümenin kontrolü, havalimanlarının kapasitesi ve kullanım biçimlerinin gözden geçirilmesi, güvenlik standartlarının sürdürülmesi, havayolu taşımacılığında büyüme ve çevre arasında denge sağlama.

-Taşıma türlerinin birbirine bağlanması.

- Denizyolu, iç su yolu ve demiryollarının entegrasyonu
- Deniz-karayolu birleşimli hatların geliştirilmesi
- Yenilikçi hizmetlerin sunumu
- İntermodal hizmetlerin iyileştirilmesi: Yeni Marco Polo Programı
- Teknik düzenlemelerin yaratılması
- Eşyaların taşıma türleri arasında dolaşımının kolaylaştırılmasına yönelik projeler
- Konteyner ve swap body'lerin standardizasyonu.

b) “**Taşımacılıkta darboğazların elemine edilmesi**” başlığı içerisinde;

-Ana güzergahların yeniden ele alınması.

- Multimodal taşıma koridorlarında eşya taşımacılığına öncelik verilmesi.
- Yüksek hızlı yolcu taşıma şebekeleri
- Trafik koşullarının iyileştirilmesi
- Temel altyapı projeleri

- Alp güzergahlarının tamamlanması
- Pireneler boyunca geçişlerin kolaylaştırılması
- Yeni öncelik projelerinin meydana getirilmesi
- Tünel güvenlik düzeylerinin artırılması.

-Taşımacılık projelerinin finansmanı.

- Kamu bütçelerinin sınırlandırılması
- Özel sektör yatırımlarının sağlanması
- Yenilikçi yaklaşımların ortaya çıkarılması: Fon havuzlarının oluşturulması.

c) “Kullanıcıların taşıma politikalarının merkezine getirilmesi” başlığı içerisinde;

- Güvensiz yolların rehabilitasyonu
- Yıllık trafik kaza oran ve dağılımlarının artmasının önüne geçilmesi
- Karayolu trafik cezalarının harmonizasyonu
- Karayolu güvenliği için yeni teknolojilerin geliştirilmesi
- Taşımacılık ve insan ilişkisi üzerinde durulması
- Kullanıcı hakları, kullanıcı sınırlarının belirlenmesi
- Kamu hizmetlerinde yüksek kalitenin oluşturulması
- Kent trafiğinin rasyonelleştirilmesi.

d) “Küresel taşıma yönetimi” başlığı içerisinde;

- Tüm taşıma türlerinin doğu-batı, kuzey-güney eksenlerinde entegrasyonu
- Mevcut altyapıların rekabet avantajı getirecek hale dönüştürülmesi için planlama çalışmaları
- Demiryolu şebekelerinin iyileştirilmesi
- Avrupa denizyolu taşımacılığının güvenlik düzeyinin artırılması
- Avrupa Birliği'nin taşımacılık alanında uluslararası kurum ve kuruluşlarda tek kimlik altında temsil edilmesi ve menfaatlerine uygun politikaların sağlanması.

Türkiye, AB adayı ülke konumunda olup, kendi gelişimi ve Birlik müktesabati uyarınca hareket etmekte ve gerekli adımları atmaktadır. Bu adımlardan bir tanesi de “Ulaştırma Politikalarının Revizyonu”dur. Taşımacılık ve lojistik faaliyetlerinin ekonomiye en büyük katkısı, AB teknik ve yasal altyapıları çalışmalarında olduğu gibi hemen her alanda **“standartlaştırma, basitleştirme ve harmonizasyon”** sağlanabildiği takdirde gerçekleşebilmektedir.

AB Raporunda olduğu gibi, Türkiye’de de sürekli olarak tüm platformlarda **“taşıma türleri arasında dengeli dağılım”** ve **“taşıma türlerinin birbirleriyle entegrasyonu”** gibi konuların gündeme getirilmesi gerekmektedir.